

Dissertatio Academica

De Allegoria.

Vicario Pastori ac Sacerdoti in Lampis & Kokkio

Partem Priorem,

Consensu Fac. Philos. R. Acad. Aboënsis,

PRÆSIDE

**M. HENRICO GABRIELE
PORTHAN,**

ELQV. PROFESSORE REG. ET ORD. R. ACAD. LITT. HUMAN.
HIST. ET ANTIQVIT. MEMBRO,

Pro Gradu

Publicæ bonorum censuræ submittit

ANDREAS GUSTAVUS FLORIN,

Tavaastia Fenno,

In Auditorio Majori die XIV Aprilis

An. MDCCXCII,

Horis ante meridiem consvetis.

ABOÆ Typis FRENCKELLIANIS.

Plurimum Reverendo atque Clarissimo

D:mo ANDRÆ FLORIN,

Vicario Pastori ac Sacellano in Lampis & Koskis

Meritissimo,

Parenti Indulgentissimo,

Has pagellas, in tesseram animi venerabundi, ob innume-
ra recepta beneficia vere Paterna gratissimi, filialique
pietate æternum arsurus, sacratas voluit,

Optimi Parentis

Pro Gradu

ANDREAS GUSTAVUS FLORIN,

Alius obsequentissimus

ANDREAS GUSTAVUS FLORIN.

ABOVIÆ FRANKELIANÆ.

Allegoriæ vocabulam aut latiori sensu sumitur, quo ad plerasque pertinet artes Elegantiores, (inprimis Graphics,) atque signum naturale aut imaginem quamcunque denotat, quæ loco rei designatæ ponitur (a); aut angustiore significato frequentatur, quatenus in *Oratione* adhibetur sive Prosa sive Ligata: intra quem usum hujus rationis contractiorem nosmet hoc tempore restringimus. Hanc igitur significationem amplexi Rhetorices Magistri, Allegoriam definire solent *Tropi ejusdem* (inprimis *Metaphoræ*) continuationem, quæ nempe *per integram fit sententiam* (b), aut per plures adeo sententias. Qui igitur cum VOSSIO (c)

A du-

(a) Vid. SULZER *Allgem. Theorie der schönen Künste*, voc. Allegorie, & BLAIR *Vorles. über Rhetorik und Schöne Wissenschaften*, II Th. XVI Vorles. p. 64.

(b) Vid. ERNESTI *Init. Rhetor.* P. II. C. II. §. 333. Recte docuit vir immortalis, Allegoriam nisi in sententia integra non esse statuendam. Debet enim imaginem exhibere, quæ etiam per se atque sola possit existere ac spectari, sed jam ad aliam rem, ei similem, representandam & significandam adhibetur.

(c) *Commentar. Rhetoricor.* L. IV. C. XI. §. 2.

duplex *Allegoriae* genus constituunt, *purae* & *mixtae*, parum accuratam ejus notionem animo informantes, cum Tropi adhiberi cœpti conservatione quacunque, illam confundunt (d): quamobrem hæc distinctio omnino

(d) Quoties vocabulum additur proprium, vel quod rem aperte demonstrat quam imagine adhibenda significatam volumus, Allegoria illico perit, ac in Metaphoram mutatur, quantumvis hæc cæterum longa fuerit ac diligentius continuata. Unde recte SOLZER (l. c. voc. Metapher): Sie (die Metapher) ist von der Allegorie darinn unterschieden, daß diese das Bild, aus dessen Ähnlichkeit mit einem andern wir dieses andre erkennen sollen, allein vorhält, da bey der Metapher beyder zugleich erwähnt wird. Et HOME, "An Allegory (inquit) consists in chusing a subject having properties or circumstances resembling those of the principal subject; and the former is described in such a manner as to represent the latter: *the subject thus represented is kept out of view; we are left to discover it by reflection; and we are pleased with the discovery, because it is our own work. . . . In a word, an Allegory is in every respect similar to an hieroglyphical painting, excepting only that words are used instead of colours. Their effects are precisely the same: a hieroglyphic raises two images in the mind; one seen, which represents one not seen: an Allegory does the same; the representative subject is described; and resemblance leads us to apply the description to the subject represented.*" *Elements of Criticism*, Vol. III. Ch. XX. Sect. VI, p. 126. & p. 128. Concinit BLAIR I. c. Die einzige wesentliche verschieden-

minimo rejicienda est. In vera Allegoria *signum*, sive imago sola, menti sistitur; *signatum* vero ipsum nostræ sagacitati quasi divinandum relinquitur, non ver-

A 2

heit, welche zwischen beyden statt findet, besteht außer dem umstande, daß die eine kürzer, die andere aber von weiterem umfange ist (id quod nec semper valet) bloß darinn, daß die Metapher durch die mit ihr verknüpf- ten, und in ihrer eigentlichen bedeutung zu nehmenden worte, sich jedesmal selbst erklärt; die Allegorie hingegen von dem wörtlichen ausdrücke, ihrer natur nach weiter entfernt seyn kann, so daß die erklärang nicht immer ausdrücklich gegeben, sondern oft dem eigenen nachdenken des lesers überlassen wird. Exempla rem optime illustrabunt. *Mali Corvi malum ovum* (ut nostrum: Äpplet faller ej längt istrån trädet) Allegoria est, significans liberos parentum plerumque ingenia servare ac mores imitari; sed in *Ciceronis* illo, (in exordio *Orationis Miloniane* C. II,) "Equidem ceteras tempestates & procellas, in illis duntaxat fluctibus *Concionum*, semper putavi esse Miloni subeundas," non est nisi Metaphoræ conservatio. Similiter de hac ejusdem sententia judicandum est (*Orat. in Pisonem* C. IX.) "Neque tam fui timidus, ut qui in maximis turbinibus ac fluctibus *Reipublicæ* navem gubernassem, salvamque in portu collocassem, frontis tuæ nubeculam, tum collegæ tui contaminatum spiritum pertimescerem." Sed quæ mox subjungitur, veram exhibet Allegoriam: "Alios ego vidi ventos, alias prospexi animo procellas, aliis impendentibus tempestatibus non cessi, sed his unum me pro omnium salute obtuli."

bis perspicuis simul indigitatur. Ex *Metaphoris* continuatis Allegoriam præcipue existere, non sine causa addidimus: cum neque multa neque illustria admodum sint (si cum illis compares quæ ex *Metaphoris* ducuntur) exempla Allegoriarum ex continuata vel *Metonymia* vel *Synechdoche* natarum (e); *Ironiæ* autem continuatio, per quam nec ulla gignitur imago, hic minime pertineat (f). Quare tanquam ex *Metaphoris* tantum conflata, Allegoriam omnem in sequentibus considerabimus (g); de cuius indole, laudibus

(e) Qualis nota illa est sententia: *sine Cerere & Baccho friget Venus.* Cfr. Vossius l. c. §. 1.

(f) Vid. Vossius l. c.

(g) Re ipsa nobis, qui ex *Metaphoris* oriri Allegoriam statuimus, non repughant qui *Metaphoram* non nisi Allegoriam esse quasi in compendium redactam, docent. Ita CAMPBELL (*Philosophy of Rhetoric* Vol. I. B. I. Ch. VII. Sect. II. p. 194): *Metaphor is an Allegory in miniature*; & adhuc diligentius SULZER l. c. Die Sprachlehrer sagen ins gemein, die Allegorie sey eine ausgebehnte oder fortgesetzte Metapher: richtiger und dem ursprung dieser dinge gemässer würde man sagen, die Metapher sey eine kurze und im vorbeygang angebrachte Allegorie. Denn diese ist eher, als die Metapher gewesen. Utroque modo proponi res potest. Nobis tamen, in memoriam revocantibus, *Metaphoram* non tam plenam aliquam sententiam, quam quasi laciniam tantum sententiæ fere exhibere, illam potius ut partem vel tanquam fragmentum Allegoriæ,

dibus & usu, præeuntibus viris doctissimis, breviter disputare constituimus, materiem non indignam existimantes, in qua expendenda vires juveniles exerceamus, operamque collocaremus nostris, & amicorum communibus studiis frugiferam.

§. II.

Ortum rationis Allegoricæ, ac vim quam habet, mentem nostram vel lucidius vel ornatius vel efficacius sistendi, difficile non erit explicare. Inopia linguæ, quæ non potuit non magna ubique paupertate initio laborare, cujusque opes maximam partem necesse fuit, verbis constare, non nisi res actionesque in sensum cadentes significantibus, homines mature

A 3

coëgit

quam instar hujus quasi contractæ & breviter propositæ, considerare placet. Compares Allegoriam: *hoc leone in campum prodeunte, reliquæ feræ latibula mox quæque sua paventes petierunt; cum Metaphora: "Hoc leone prodeunte, prædones reliqui metu territi ad sua, quique castella repente confugerunt."* Nonne patet, imaginem in *illa* plene exhibitam, imperfecte ac quoad partem modo in *hac* sisti, & reliquum sententiæ membrum per verba propria explicari? Non nisi imperfectas quasdam integræ imaginis partes, in his adduci, quis non videat: *iram mollire vel frangere, ighorantia est mater vitiorum, juvenia fervidus, doctrinam imbibere &c?* Utra illarum rationum prior fuerit, difficile credo erit in univèrsam definire?

) 8 (

coëgit ad subsidium translationum & imaginum frequentandarum confugere, sibi maxime familiarium & obviarum: quæ ubi scite ex rebus deligebantur aut gratis ac jucundis, aut magnis ac illustribus, aut terribilibus ac atrocibus (& sic porro); ideis adsociandis accessoriis novam gratiam aut novum vigorem, rebus describendis addebant, vel rudi cuique ingenio facile sentiendam, atque sic *idearum* quam vocant *associatione* & Phantasæ vi cooperante, & divitias & laudès alias lingvæ insigniter mox angebant. Nempe hac in re, quod in multis aliis, accidit, ut quod necessitas primum suggereret atque tentare cogeret, id voluptas deinde arriperet, poliret atque exornaret (h). Itaque cum lingvas omnes antiquas & nondum diligenter excultas, sensuali valde habitu ornatas deprehendimus, tum eundem hunc habitum apud omnes gentes, etiam cultissimas, orationi ornatiori ac inprimis Poëticæ (utpote ad delectandum maxime compar-

(h) Quare CICERO de hac ipsa transferendorum verborum ratione loquens, dicit: *necessitatem eam primum genuisse, inopia coactam & angustiis; post autem delectationem jucunditatemque celebrasse. Nam, addit, ut vestis frigoris depellendi causa reperta primo, post adhiberi coepta est ad ornatum etiam corporis & dignitatem: sic verbi translatio instituta est inopiæ causa, frequentata delectationis.* (de Orat. L. III. C. 38.) Cfr. de hac re pluribus egregie commentantem BLAIR l. c. XV. *Notes*. p. 14-23.

paratæ), deinde adhæfisse. Præterea certatim post ARISTOTELEM observarunt Artis Magistri, non parum ad rationem commendandam Metaphoricam atque Allegoricam pertinere, quod sensualibus adhibendis imaginibus duas quasi res simul menti distincte obijciamus, (nempe ideam principalem, in primis exprimendam, & accessoriam ei adjunctam, sive speciem figuratam sub qua illa exhibetur): quarum similitudine animadvertenda, mens jucunde afficitur (i). Ea que

(i) ARISTOTELES Art. Poët. C. IV. Qui dicit: Gaudere omnes rebus imitatione expressis, naturale est. Cui quidem rei signo est, quod contingit in operibus artificum; quæ enim ipsa per se non sine molestia quadam percernimus, horum imagines exactissime expressas dum intuemur, gaudemus: veluti & belluarum formas immatissimarum & cadaverum. Causa vero etiam hujus rei est, quod discere (perspicere) non solum Philosophis jucundissimum est, sed etiam aliis, qui similiter quidem, tametsi minus exacto, jucunditatis ejus participes fiunt. Ob hanc enim causam gaudio afficiuntur, dum cernunt imagines; quia contingit spectando perdiscere, & quod unum quodque sit ratiocinari, &c. Cfr. SULZER l. c. voc. Ähnlichkeit. Comparat scilicet nobis hæc ratio, monente alio viro doctissimo das Vergnügen zwey gegenstände zu gleicher zeit und doch ohne verwirrung vor augen zu haben; nemlich die auszudrückende Haupt-idee und den begleitenden Nebenbegriff, oder das figurliche gewand in welchem uns jene dargestellt wird. Wir nehmen, wie sich Aristoteles ausdrückt, einem gegenstand in dem andern wahr: eine sache die unsorem

que similitudo observata, non modo vim in animos
eam habet, ut res vividius sentiatur constantiusque
menti inhaereat, sed hac simul dote pollet, ut argu-
menti cujusdam instar ad fidem persuasionemque gign-
endam conferat (k): quare inter *missis* ab ARISTO-
TELE (li) non modo *Exempla* referuntur, (ex quo-

geite jederzeit angenehm ist: denn nicht macht unserer
Phantasie mehr vergnügen, als die bemerking von ähn-
lichkeiten, und überhaupt jede art von vergleichung. BLAIR
I. c. XV. Vorles. p. 25 sq.

(k) Vid. CAMPBELL J. c. V. l. B. I, Ch. VII p. 193; qui
FABII quoque egregiam adducit observationem: Præ-
terea, quæ nescio quomodo etiam creditur facilius, quæ
audienti jucunda sunt, & voluptati ad fidem duci-
tur. *Instit. Orat.* L. IV, C. 2, §. 119. Concinit
populari suo BLAIR, qui l. c. p. 28 dicit: Ein Bild, in
welchem sich eine so auffallende Ähnlichkeit zwischen einer
Sinnlichen und Moralischen idee, zeigt, betritt die stelle
eines Analogischen Beweises, und wirkt gleich ihm, auf
die überzeugung des Lesers. Quis hanc persuadendi vim
in his v. g. Allegoriis non sentiat? Nunc adhibe puro
Pectore verba puer, nunc te melioribus offer:
Quo semel est imbuta recens servabit odorem
Testa dtu. (HORAT. *Epist.* L. I. 3, v. 68. 199.)
Te ipsum
Concute, numqua tibi vitiorum inleverit olim
Natura, aut etiam consuetudo mala; namque
Neglectis urenda filix innascitur agris.
Ich. *Sermon.* L. I. Sat. 3. v. 34. 199.
(l) *Art. Rhetor.* L. II, C. XXI.

rum copia vera *Inductio* oritur), sed etiam *Parabolæ* (Collationes, Similitudines) atque *Fabulæ*, quæ *Analogicam* quandam vim demonstrandi habent, quarumque cum Allegoria cognatio, cum ex modo dictis, tum ex infra dicendis, facile intelligi poterit. Ita hæc ratio non modo majorem lucem ideis nostris præbet, (inprimis abstractis, quibus quasi corpus induit), ut melius sentiri commodiusque cogitatione comprehendi possint, & sic ad cognitionem rerum magis intuitivam reddendam valet; sed etiam vim idearum vividiorum & fortiorum reddit, majori brevitate, motu, celeritate, & quasi vita illis addenda (m). Ac Alle-

B goria

(m) Quare BLAIR l. c. inter commoda universi hujus generis merito refert Daß sie den darzustellenden Hauptbegriff oft in ein weit helleres und auffallenderes Licht setzen, als dieses bey dem gewöhnlichen und von der bedeutenden nebenidee entkleideten ausdrücke der fall gewesen seyn würde. In der that ist diß einer ihrer wichtigsten vorzüge, und man kann in dieser rücksicht mit recht von ihnen sagen, daß sie sehr geschickt sind, den vortrag faßlicher und lichtvoller zu machen. Sie verleihen der idee, zu deren bezeichnung sie gebraucht werden, eine mahlreiche gestalt; verwandeln einen abgezogenen begriff gewisser maßen in einen sinnlichen gegenstand, und verknüpfen ihn mit solchen nebenumständen welche die Seele in den stand setzen, denselben fest zu halten und mit muße zu betrachten. Etc. Cfr. SULZER l. c. voc. Allegorie. Cui hoc ipsum, in periculis magnæ fortunæ ab HORATIO graphice depictis, non apparet?

gōria præ reliquis generibus hoc habet proprii, quod signo rei solo menti primum obijciendo, hanc fortius totam occupet, attentione ejus, (non divisa) imagini soli comparata; cujus mox significatione animadverta, res ipsa significata tanto accuratius atque celerius illa etiam, omni sua luce refulgens, animo sistitur. Inprimis cogitationes compositæ, ob multitudinem idearum ad eas pertinentium difficilius alioquin uno quasi mentis obtutu comprehendendæ, hac ratione commode, ne dissipentur, contineri & fixæ servari, atque sic integræ obijci animo possunt (n). Quibus

Sæpius ventis agitatur ingens
 Pinus, & celsæ graviore casu
 Decidunt turres, feriuntque summos
 Fulmina montes. (*Carm. L. II. Ode X.*)
 (Aut in malo avaritiæ insatiabilis ab eodem adumbrato?
 Crescit indulgens sibi dirus hydrops
 Nec sitim pellic, nisi causâ morbi
 Fugerit venis, & aquosus albo
 Corpore langvor. - (*Ib. Ode II.*)
 Aut in brevi hoc consilio de urgendo gnæviter, dum
 licet, opere quod aggressi sumus? -
 - - - Tu dum tua navis in alto est
 Hoc age, ne mutata retrorsum te ferat aura.
 (*Epist. L. I.*)
 Cui præcepto vulgare nostrum: Man bôr snida sâ
 långe jårnet år varmt, egregie concinit. Quibus
 sexcenta alia facile addi possint exempla.

(n) Cfr. SULZER I. c. voc. Bild.

rebus omnibus, mentis operationes variæ mirum in modum adjuvantur, facilioresque, commodiores & feliciores redduntur.

§. III.

Sed has laudes Allegoria ut attingat; non est perinde quomocumque vel adornata fuerit vel adhibita. Itaque & *leges* quibus parere debeat, quo probabilis atque egregia habeatur, explicandæ sunt, & de justo prudentique ejus *usu* quædam monenda. Ad *leges* igitur conformanda est easdem, quæ omnibus cujuscunque generis imaginibus, in Oratione adhibendis (inprimis *Metaphoræ*, cujus continuationem esse vidimus) præscribuntur: primum ut *vera* sit, hoc est, ut imago quæ menti quasi spectanda sistitur & ipsa per se naturæ rerum consentiat, nihil continens absoni vel sibi quod repugnet, & cum re adumbranda *similitudinem* offerat accuratam atque illustrem. In priorem hujus legis partem peccat Allegoria, si ex partibus conflatur diversæ plane, vel contrariæ adeo, indolis, quæ in unum coire aut imaginem quandam probabilem efficere recusant, monstrum potius quoddam atque somnium turpe ac deforme exhibentes (o).

B 2

(o) Qualis illa est tempestatis descriptio quam ridet ingeniosiss. vel Pope vel Swift (*ægi. Sat. Ch. X.*)

*The gaping clouds pour lakes of sulphur down,
Whose livid flames sucking sunbeams down,*

Alteram ejusdem præcepti partem spernunt, qui species adhibent rei adumbrandæ parum similes, quæ itaque hanc exprimere aut menti quasi spectandam sistere omnino non valent, multo minus animum facile atque celeriter, ipsa similitudine rei excitatum, in rem significatam convertere potis sunt. Quare nec a rebus peti imago debet re significanda admodum vel majoribus vel minoribus, vel ei contrariam adeo vim habentibus, sed ex iis quæ accuratam (& respectu *qualitatis & quantitatis*, ut loquuntur) ac luculentam cum eadem ostentent similitudinem (p). Ubi tamen vere non minus quam acute observant doctores, imaginum loco res adhibendas non esse genere & cognatione rem significandam nimis prope contingentes (ex. g. quæ ad idem *genus* aut adeo *speciem*, ut Philosophi nostri

Aut absurdus hic versus Allegoricus, quo amici sui calamitatem deploraturus (cui conjugium nuper celebratum, unde scilicet felicitatem speraverat, per mortem uxoris inopinatam, dolorem acerbum peperit) quidam cecinit:

Från Sunnan blåser upp det bistra kalla Nordan.

(p) Unde in rebus gravibus atque severis imagines ludicræ, in sublimibus humiles adhibitæ, effectum habent consilio adhibentis plane inimicum; ac notum est, ad risum excitandum nihil esse aptius, quam res magnæ parvis, parvæ magnis, ac contrariæ, discrepantes, discordes atque dissidentes sibi invicem assimilatæ. Cfr. SULZER l. c. voc. Bild.

noſtri dicunt, pertinent), quarum hinc ſimilitudo ni-
mis facilis, familiaris & tritæ quaſi obſervationis, ſub
identitatis (venia ſit verbo) quam *ſimilitudinis* forma
potius menti obijcitur; ſed longius remotas, inter quas
conſpicua tamen ſimilitudo obſervari poſſit: quæ quo
minus neceſſitudinis atque communionis promittere
primo intuitu videntur, eo majorem deprehenſa de-
inde ſimilitudo perſpicua delectationem, ex ipſo etiam
inſperato auctam, animo parit (q).

B 3 telli-

(q) CAMPBELL l. c. p. 192: "It is evident, that though
the mind receives a conſiderable pleaſure from the
diſcovery of reſemblance, *no pleaſure is received*
when the reſemblance is of ſuch a nature as is fami-
liar to every body. Such are theſe reſemblances
which reſult from the ſpecific and generic qualities
of ordinary objects. *What gives the principal de-*
light to the imagination, is the exhibition of a ſtrong
likeness, which eſcapes the notice of the generality of
people. The ſimilitude of man to man, eagle to
eagle, ſea to ſea, or in brief, of one individual to
another individual of the ſame ſpecies, affects not
the fancy in the leaſt. What Poët would ever think
of comparing a combat between two of his heroes
to a combat between other two? Yet, no-where
eſſe will he find ſo ſtrong a reſemblance. Indeed,
to the faculty of imagination this reſemblance ap-
pears rather under the notion of identity." Et Sur-
ZER l. c. voc. *Ähnlichkeit*: Je enſſernter das nachge-
abene Bild ſeiner Natur nach von dem Urbild iſt, je leb-
hafter rühret die Ähnlichkeit. = = = In den Bildern de

telligitur, *Allegoriam*, non minus quam imaginem aliam quamcunque, ut placeat, a rebus duci debere *decoris* atque *honestis*; aliter offendet animos bene natos atque iudicio sensuque pulcri incorrupto præditos, potius quam delectabit (r). Tum imago adhibita

Sprache und in den gleichnissen kommt ein großer theil des vergnügens von dem weiten abstand des Bildes von seinem Urbild her. Wer in der Natur einer Pflanze richtige ähnlichkeiten mit Moralischen gegenständen entdeckt, der hat etwas feineres bemerkt, als der, welcher daselbe in einem Thier bemerkt hat. Aus eben diesem grunde gefallen die Fabeln, worin die handelnden personen thiere sind, besser als die menschlichen; deam die ähnlichkeit zwischen Thieren und Menschen ist entfernter, als zwischen menschen und menschen. Ein Gleichniß gefällt mehr als ein Beyspiel, und ein Gleichniß von sehr entfernten gegenständen mehr als eins von nahen.

(r) Unde CICERONI merito displicebant tales translationes. "Quoniam, inquit, hæc vel summa laus est, verbis transferendis, ut sensum feriat id quod translatum est; fugienda est omnis turpitude earum rerum, ad quas eorum animos, qui audiunt, trahet similitudo. Nolo morte dici Africani castratam esse Rempublicam: nolo sterco Curie dici Glauciam: quamvis sit simile, tamen est in utroque deformis cogitatio similitudinis." *De Orat.* L. III. C. 41. Neque igitur credo probaturus fuisset summus Orator similitudinem Illustris VERULAMI, quamvis ceterum ingeniosam, qui ostensurus Principem rectius pecuniam publicam ad industriam civium multiplicem exci-

bita rem offerat animis auditorum lectorumve notam atque familiarem, ut phantasia amplecti eandem, atque mens, ex comparatione obvia, ad rem significatam promte atque facile referre illam valeat: sine qua dote, Allegoria clara atque perspicua non erit, sed in *Anigma* degenerabit obscurum, dubitationem afferens molestam & tædiosum divinandi laborem (s).

Alia

tandam atque adjuvandam adhibere, quam in arario infructuosam condere; cum *fimo* eandem comparat, qui in sterquilinio coacervatus, nulli usui est, sed per agros sparsus ad eosdem fecundandos & lætas segetes gignendas, vehementer confert!

(s) De *Anigmatum* indole Cfr. Vossius *Comment. Rhetor.* L. IV. C. XI. §. 5. His olim omnes fere usas esse gentes minus cultas, ad ingenia cum acuenda tum expedienda atque exploranda, constat. Cui *Anigma Simsonis* (non illud liberali admodum animo propositum, nec ad iustas leges anigmatis conformatum) ignotum est? *Judic.* XIV. Cui iter & consilium Regina Sabæorum inauditum est, quæ R. Salomonem adiit *ad illum tentandum anigmatibus?* I *Reg.* X. & II *Chroz.* IX. De Græcorum anigmatibus Cfr. MEINERS *Gesch.* — der Wissenschaften in Griechenland und Rom, I B. p. 55 sqq. De veterum Scandiavorum studio iis tributo, vel ex *Historia Hervora* (Hervorar Saga) C. 14 & 15, existimare licet. *Anigmata* quadam nostrorum *Fennorum*, inprimis Ostrobotniensium, collegit atque edidit ante aliquot annos B. M. CHRISTER, GANANDER, Sacell, in *Frantzila paroc.* Slikajoki (Wasa 1783, 8.0).

Alia autem res est, si studio atque consilio, occultandæ tantisper veritatis causa adhibetur, quam nudam proferre consultum non videtur: quam ob causam obscuritatis quodam involucro tegitur, ne aspere mox repudietur, sed placatiore postea animo pensitata, benignius excipiat (t). Ad claritatem porro atque perspi-

(t) Hoc consilio, conjuncto cum altero illo, ut veritatem sensuali habitu indutam auditores facilius luculentiusque perspicerent & promptius agnoscerent, *Apologos* sive *Fabulas* (quas genus quoddam *Allegorie* esse, infra demonstrabitur), sæpe fuisse olim adhibitæ, nemo nescit. Vel unum exemplum sufficiat commemorasse Fabulæ celeberrimæ, de orâ inter *venenio Agrippa* ad plebis Romanæ animos placandos feliciter adhibitæ: vid. *Livius L. II. C. CXXXII*. Cfr. *Nathanis* Prophetæ narrata *R. Davidi* Fabula: *II Sam. XII*. Quo artificio viros sapientes ingrati Despotis Orientalibus veritatem prolaturus, læpius usos esse, reperimus. Simili consilio *Emundum* Legiferum *Westrogothiæ*, *R. Olavo Skötkonung* fabulas narrasse acerbam veritatem tegentes, docet *Sturlesonius Hist. Norrveg. T. I. p. 517* sqq. (Edit. *Peringsk.*). Prudentiam etiam svasisse aliquando, ut ad amicos scripturum non apertissime atque verbis cuiusvis mox intelligendis homines uterentur, novimus: unde *Cicero ad Atticum* (*L. II. Epist. XX*) "De Republica, inquit, breviter ad te scribam: jam enim charta ne nos prædat, pertimesco. Itaque posthac, si erunt mihi plura ad te scribenda, ἄλληγορικῶς *obscurabo*." Quo

spicuitatem Allegoriæ conciliandam, non modo exacta illa atque luculenta, adeoque facile observanda, imaginis adhibitæ cum re significata *similitudo*, quam nuper laudavimus, vehementer confert; sed etiam iusta Allegoriæ ipsius *brevitas*, ne se nimis copiosa & diligenti, aut adeo minuta, partium similitum investigatione & descriptione, animos obruat ac fatiget, frigusque sic tandem atque molestiam loco voluptatis pariat (u).

loco, vocabulum *Allegoria* (studio scilicet *obscurioris* factæ) eadem adhibet significatione, qua superiore *Epistola XIX* voce *Enigmatis* usus erat, ad eundem Atticum scribens: *Cætera erunt ex corruptis.* Inter *Odas* etiam *HORATII*, Allegoriâ occurrere obscuriorem, (*Lib. Ode XIV*) ex studio natam prudentiæ similibus *iure* anticipi imitandâ, Interpretes ejus oculatioribus observant: quam nequaquam explicatu esse facillimam, vel exempla docent virorum sagacium (*Mureti, Tan. Fabri, Dacerii, Gesneri?*), qui obscuritate ejus turbati, ad nugas sibi potius abeundum, quam sensum Allegoricum a *Fabio* expresse traditum, amplectendum esse, putant. Cæterum observandum, cum duplicem habeat omnis Allegoria sensum, alterum *literalem*, qui imaginem depingit sensualem, alterum *figuratum*, qui rem spectat sub imagine exhibitam; obscuritatem de qua disputamus, ad hanc, minime vero ad illam, esse referendam. Perspicuitas orationis ipsius, literalem sensum exhibentis, semper esse illustris debet, ac major etiam in hoc genere, quam in ullo alio. Quare nec ulla fere scripta

facilius & exactius ex una lingua converti in aliam possunt, quam Allegorica, diligenter ceterum exarata; idque etiam ab iis, qui figuratum eorum sensum vel parum accurate, vel omnino nihil intelligunt. Vid. CAMPBELL l. c. Vol. II, B. II, Ch. VIII, Sect. II, p. 148. 199.

(u) Longior Allegorice continuatio, Orationi intexta, praterquam quod saepe fatigat animum Auditoris vel Lectoris, attentionem ejus diutius in una re detinendo, & hinc onerando; facile in affectatam degenerat diligentiam, atque molestam quandam curam, partes imaginis, rei significatae similes, nimis anxie perquirendi & excutiendi: quae ubi ad minutias descendit, ac vere nugae, non potest non vehementer displicere. Unde nec facillimi sunt operis integra carmina unam aliquam Allegoriam persequentia, ac Fabulae quavis, aut picturae ac descriptiones rerum moralium Allegorice longiores &c: de quibus infra ex instituto disputabitur. Cfr. quae de vitiis Metaphorarum nimis longe atque minute continuatarum, graviter monet BLAIR l. c. XVI. Verses. p. 60. 199.

